

120 година од рођења Десанке Максимовић

„Најлакши писам кад пишем језиком, реченицом, свога родног краја.“

„У љубави је најлепше да се сања, чека и да се чува тајна. Ко није прошао кроз то, није волео. Ко није способан да се жртвује, да прегорева, нема дара за љубав. Ко није патио и плакао није волео.“

„Благословени за то што постојите и за све у чему нисте сами заслужни.“

„Ти кишу волиш, јео киша пада. Не чини ли ти се, благе успаванке, што би их с најдражих уста хтео чути, гласови о којим увек са жудњом сневаш по свој васиони да су разасути?“

„Зашто, зашто не могу да нађем речи болне као песма јесење кише, и несташне као пахуљице снежнje, и веселе као боја цвећа, и вреле као сунчева светлост, па да њима проговорим лепо и убедљиво као што мени природа говори?“

„Нема љубави која није постала или гађење, или равнодушност или сажалњење. Нема речи топле три пута изговорене са истом снагом. Нема сна који није постао грубо хтење.“

„Ја знам ко сам по звону што са задужбина немањићких пева, по јасности његова гласа, по томе што ме од Студенице до Милешеве прадедови гледају с иконостаса и што сваки у руци држи храм.“

„Дечаче, признајем ти, ни за мене нема у свету ствари ни мртве ни неме, камење хода и певају траве; све ствари у свету живе, и големе, све говоре и имају људске очи праве.“

„Да ли се то по љубави твоје мосту пењем некуда изнад овог света, више овога узанога круга? Нека се висине надају једном са земље госту, нека птице чекају новог друга.“

„Не чини ли ти се, мада сунца нема, лепота нека како свиће свуда о којој си сањао од постанја? Не чини ли ти се да говоре капи, да чујеш из њих топла обећања: догодиће се чуда, чуда, чуда.“

Између два Гимназијалаца

Последње школско звоно означило је крај наставе за већину ученика Ваљевске гимназије, док су појединци били мотивисани да наставе низање својих успеха. До почетка лета делило нас је пар дана, али школска година се завршава радно.

Добитник награде Града Ваљева за животно дело, протођакон др Љубомир Ранковић, новчани део награде поклонио је Ваљевској гимназији. Пошто се ове године навршава 120 година од рођења славне песникиње Десанке Максимовић, новац је намењен за издавање књига у њену част. Наша школа, позната по својој богатој издавачкој делатности, објавила је књигу поводом обележавања годишњице Поетског конкурса *Носићу сунце у руци*, као и антологију поезије Десанке Максимовић под називом *Са небеског разбоја*. Чланови Клуба читалаца и чланови литерарне секције одабрали су 120 најлепших Десанкиних песама и на тај начин учествовали у изради ове вредне књиге.

Иако исцрпљени, млади математичари, по традицији, учествују на Купу Математичке гимназије и такмиче се у областима математике, физике и програмирања. Ове године, посебно су се истакли Добрица Цветиновић, Саво Цвијетић, Јанко Ђурић и Реља Миловић који су се вратили са бронзаним и сребрним медаљама из ових области. Ученици Ваљевске гимназије никада не престају да нас обрадују својим достигнућима!

Почетак школе обележен је спортским даном у СРЦ Петница. Након тога матуранти се још не враћају у школске клупе већ уживају у лепотама Италије. Током њиховог боравка, ученици друге и треће године нестрпљиво су ишчекивали своја путовања у Словенију и Грчку.

Као и претходних година, наши гимназијалци су, због свог труда током школске године, остварили право на стипендију и посетили немачке градове. Ленка Живановић се истакла на интернационалном форуму Европског парламента у Луксембургу. Приликом тих боравака у иностранству, додатно су развили своје познавање страног језика и стекли незаборавна искуства!

И ми идемо у корак са светом! Широм Европе се крајем септембра обележава Европски дан језика. Том приликом ђаци Ваљевске гимназије су посетили Београд како би и они дали свој допринос у обележавању овог значајног датума.

Своју уметничку црту гимназијалци показују на многе начине. Композицијом *Сваки крај је нови почетак*, Софија Јаневска освојила је прво место на 23. Републичком фестивалу дечјег музичког стваралаштва.

Нема сумње да ће се неки од наших ученика у будућности блистати на велиkim холивудским платнима! Одласком у Мајтал, мало место крај Франкфурта, наши глумци су на фестивалу Bühnen Stürmer маестрално одиграли представу Душана Ковачевића *Професионалац*, али на немачком језику. На ваљевској сцени је Доротеја Вуковић, као и обично, одушевљавала публику учешћем на *Аброфесту*.

Иако су већини књиге преко главе због обимног градива и лектира, у великом броју смо присуствовали овогодишњем Сајму књига. Били смо привучени најновијим издањима домаће и светске литературе да су чак и они незаинтересовани успели да пронађу књигу по избору. Увече смо имали прилику да гледамо драмски комад *Уображени болесник* у Југословенском драмском позоришту.

Захваљујући свим дешавањима током претходних неколико месеци и оних који ће се догађати у будућности, поносни смо јер смо гимназијалци.

Јана Рељић и Дуња Гаврић 16

Стогодишњица Првог светског рата

Осим тога што обележава Дан примирја и крај сувог Великог рата, 11. новембар представља и датум на који се цео свет стално подсећа. Сви треба да знамо, чувамо и преносимо следећим генерацијама причу о овом догађају, како се никада не би заборавио, јер је он и те како важан за нашу земљу. Расплет рата одиграо се на Солунском фронту, где се српска војска борила заједно са савезничком, којом је командовао француски генерал Луј Франше д'Епере. Након тога Централне силе потписују капитулацију једна за другом: Бугарска, Турска, Аустроугарска и Немачка. Интересантна, многима непозната чињеница, је да се сам чин потписивања одиграо 11.11.1918. године у 11 часова у једном вагону у месту Компијењ. Тај вагон су Французи поносно чували у музеју све до 22. јуна 1940. године, када је, на Хитлеров захтев, вагон извађен из музеја и у њему су Французи били приморани да потпишу своју капитулацију у Другом светском рату. Овим чином Хитлер је хтео да понизи Французе. Затим је наредио да се цело то спомен подручје и вагон униште. Са историјске тачке гледишта, Први светски рат је донео велике промене у свету. Срушена су четири царства: Немачко, Аустроугарско, Руско и Турско. Такође, створене су и нове државе: Аустрија, Мађарска, Польска, Чехословачка, Краљевина СХС, Балтичке државе и Финска. За српски народ овај рат је представљао велику прекретницу у њиховој историји. То је догађај у којем су показали невиђену храброст праћену огромним бројем жртава и након којег су почели да живе у новој држави.

Историјско сећање је обавеза сваког народа да се велике трагедије не би изнова дешавале. По мом мишљењу, када би људи учили на грешкама из прошлости, овај свет би био много лепше место.

Наталија Урошевић I₆

11. НОВЕМБАР
**ДАН ПРИМИРЈА
У ПРВОМ СВЕТСКОМ РАТУ**

Јер проћи ће многа столећа, кô pena
Што пролази морем и умре без знака,
И доћи ће нова и велика смена,
Да дом сјаја ствара на гомили рака.

Али ово гробље, где је погребена
Огромна и страшна тајна епопеје,
Колевка ће бити бајке за времена,
Где ће дух да тражи своје корифеје.

Стојите, галије царске! У име свесне поште
Клизите тихим ходом.
Опело држим, какво не виде небо јоште
Над овом светом водом!

Одломак из песме *Плава гробница Милутина Бојића*

Најбоља, а наша

Издавачка кућа Едука је организовала конкурс за најбољу школску библиотеку основне и средње школе, са жељом да подржи рад школских библиотека и да усмери пажњу на њихову драгоцену улогу у духовном и професионалном развоју ученика и професора. Наша библиотека је освојила прву награду за допринос развоју школског библиотекарства и стваралачки и посвећени рад библиотекара. Награда је новчана, а повеља је уручена на Међународном сајму књига 25. октобра, на Школски дан. Додели награда су поред професорке Слађане Маријанац, библиотекарке наше школе, присуствовале педагог Јасмина Момчиловић, Јана Ђурић III₂, председница Ђачког парламента и Јована Зарић III₆, као члан новинарске секције. Ово је био повод за разговор са Слађаном Маријанац која је једна од најзаслужнијих особа за овај велики успех наше школске библиотеке.

Шта су били услови учешћа?

Услов за конкурса је био да библиотека има свој сајт или подсајт на коме би се виделе све активности саме библиотеке и школе, као и детаљно навођење у пријави карактеристика наше библиотеке, фондова, активности, сарадње, усавршавања, који се организују и који су део промотивних активности културе читања у нашој школи.

За шта је библиотека добила награду?

Награду смо добили за садржаје и креативне активности које се свакодневно одвијају и за посвећени рад у промовисању читања, књиге и библиотеке. Кад се споје традиција, труд, дивни и креативни сарадници и ученици, резултат не може бити непримећен. Морам истаћи изузетну сарадњу са активима за српски језик и стране језике, сарадњу са Клубом читалаца, литературном и новинарском секцијом и са свим колегама и ученицима који раде на промовисању читања.

Колико је ова награда значајна за Вас и нашу школу?

Она је потврда преданог и посвећеног рада и подстицај да се и даље развијамо и растемо и у фонду и са идејама и да даље подржавамо креативност својих ученика и колега. Велики допринос ономе што наша библиотека данас представља припада др Војиславу Андрићу, претходном директору школе, који је заслужан, не само што ученици имају изузетан простор у коме могу да уче и стварају, већ и за многобројне замисли и подстицаје у унапређењу школе и целокупном развоју културне, јавне и издавачке делатности, а чију праксу настављамо сви ми.

На који начин планирате да уложите новац?

Највећа улагања ће свакако бити у проширивању и богаћењу фонда и при томе ослушкујемо ваше потребе. Ученици су већ саставили списак књига, које би волели да читају. То су новија издања књига за младе, од епске фантастике до трилера и детективских романа. Наравно, не смемо заборавити и обнављање лектире и потребне приручнике и уџбенике.

Које нам све могућности пружа наша библиотека и по чему је она посебна у односу на остale?

Библиотека одавно није место где се књиге само чувају и издају. Она је средиште и срце школе, место где се састају креативност, ентузијазам и љубав

према књизи. Ту се рађају многобројне идеје које чекају да се полако остваре и реализацију.

Посебност се одликује у фонду који је јединствен за ученике и професоре и броји око 20 000 књига. Поред основног фонда, библиотека располаже посебним фондом *Старе и ретке књиге*, у оквиру кога је најстарија књига Доситејев *Мезимац*, штампан 1818. године и Фондом школских издања, у оквиру кога се прикупљају и чувају школски листови, часописи и књиге, од првог штампаног извештаја за школску 1894/95. годину па до најновијих бројева школских издања.

Морам поделити са вама још једну лепу вест, а тиче се једног вредног поклона. Некадашњи ученик Ваљевске гимназије др Бошко Николић, а сада ванредни професор Електротехничког факултета, поклонио је својој школи програм за пословање библиотеке, који је развијен у Рачунском центру ЕТФ-а и по свим стандардима ће задовољити потребе у свакодневном раду библиотекара и захтеве ученика и професора.

Јована Зарић III₆

Библиотека у ритму данашњице

Клуб стране књиге Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ започео је циклус радионица за средњошколце ове јесени. Предвиђено је да се одржавају сваке последње среде у месецу од 20 часова. До сада реализоване су две, односно половина планираних. Организатори су Ирена Карадаревић, Иван Базрђан и Огњен Николић. Заинтересовани ученици Ваљевске гимназије, Пољопривредне, Техничке, Економске и Медицинске школе учествовали су темама данашњице. Циклус је започео 26. септембра радионицом о једној од најчешћих тема овог века, а то су друштвене мреже, Фејсбук и Инстаграм. Говорило се о занимљивим статистичким подацима о активности њихових корисника, као и о популарности неких јавних личности,

али и о предностима и ризицима које оне са собом носе. Посебна пажња била је усмерена на негативне ефекте и њихов утицај на средњошколце. Поремећаји пажње, памћења, смањено самопоуздање само су неке од могућих болести које штете менталном стању корисника. Уз домишљата питања организатора, радионицу је допунио и краткометражни филм *A Social life*.

Наредна, о телевизијским серијама

одржана је 31. октобра под називом *Антиутопија или стварност у којој уживамо*. Реч је о серији *Black Mirror*, тачније о њене две епизоде које су учесници радионице унапред погледали и припремили питања за тај сусрет. Друга епизода прве сезоне под називом *Fifteen million merits* и прва епизода треће сезоне, *Nosedive*, биле су тема целовечерње дискусије која се претворила у занимљив разговор младих људи о различитих погледа на живот и свет око себе, самим тим и до различитих закључака и мишљења о серији.

Преостале две радионице су планиране за 28. новембар и 26. децембар, а теме су виртуална реалност и филм, *Студија случаја: Matrix*, односно епска фантастика, *Господар прстенова и Игра престола*.

Јована Зарић III₆

Све, само не строги

Шта прво помислите када чујете имена професорке Ромине Николић и професора Лазара Ненадовића? Да ли сте икад размишљали шта они мисле о вама и како виде свој рад у Ваљевској гимназији? Представљамо вам логику професорке филозофије наспрам „пет мање четири – твоја оцена”, професора географије.

Како гледате на то што су претходних неколико директора наше школе професори природних наука?

Професорка: Није од великог значаја то да ли су директори Ваљевске гимназије професори природних или друштвених наука. Важне су њихове менаџерске и лидерске способности, без обзира којим наукама се баве и који предмет предају.

Професор: Па не знам, очигледно су они амбициознији.

Шта се све променило у Ваљевској гимназији од почетка Вашег рада?

Професорка: Променило се много ствари, многи драги људи су отишли у пензију, дошло је много младих колега. А посебно је лепо када моји ђаци дођу да раде у Ваљевској гимназији.

Професор: Пошто сам био ћак Гимназије, волео бих да кажем шта се све променило од тада. Од тог периода до данас, све се променило. Услови рада на боље, а на лошије све друго. Као прво, однос између професора и ученика, закони који вам дозвољавају оно што ви нисте ни тражили. Критеријум није никакав, гимназијалци не заслужују такав третман, ви сте позитивни у свим секторима и не треба да вам толеришу све.

Шта мислите, колико је Ваш предмет важан за школовање гимназијалаца?

Професорка: Филозофија је важна за сваког младог човека јер поред тога што га учи како да мисли да би дошао до знања, учи га и да буде правдольубив и честан човек. Филозофија учи човека како да васпита себе, да увек говори истину и да се бори за властиту слободу. Зато је битна за све младе људе, а не само за гимназијалце.

Професор: Искрено мислим као и сваки други. Интелектуалац треба да познаје све, па и оно што му географија пружа.

Шта мислите, какав сте професор?

Професорка: Мислим да деца помисле да сам строга кад уђем у учоницу строгог израза лица, али врло брзо схвате да није реч о некој страшној строгоћи, или страшном предмету, мада захтевам озбиљан рад и посвећеност на часу.

Професор: Делим мишљење осталих професора. Сви мислимо да смо најбољи. Шалим се, не знам какав сам професор, то ви треба да кажете.

Да ли то што сте строг професор доноси боље резултате ученика?

Професорка: Не мислим да сам строга, али са друге стране, ако деци пустите да воде час, да одређују колико и када ће да уче, учења бити неће. Природно је да деца воле слободно време, али како ће научити ако не уче?

Професор: Шта је строг професор? Ако је то онај који тражи знање, онда да.

Описите гимназијалаца једном речју.

Професорка: Предивни.

Професор: Дивна деца која не заслужују овакав третман. Мислим да су гимназијалци посебни ученици, што и доказујете.

Да ли треба да студирамо оно што волимо или оно од чега ћемо имати користи?

Професорка: Тешко је дати такав савет. Можда је боље питати матуранте „Да ли ћете бити срећни радећи то за шта се одлучите?” Такво питање ће их навести на испитивање себе и олакшати им одлуку.

Професор: Оно од чега ћете имати користи, јер од љубави се не живи, она је заблуда.

У животу, да се водимо срцем или разумом?

Професорка: „Срце има своје разлоге које разум не познаје” Блез Паскал, *Мисли.*

Професор: Како то може да се развоји? Ви се водите и једним и другим, ако разум погреши ви се „вадите” на срце и обрнуто.

Јована Зарић, Софија Савић III₆

Бити гимназијалац

Како је то када дођете у једну нову средину, сртнете неке нове људе са којима ћете одрастати, сазревати? Многи се питају шта је то толико мрачно и лоше што те натера да напустиш своје одељење и одеш тамо где је још теже, где се више ради и више учи. Е, па, да знate само да то није ништа што те тера у поноре зла, нити је зло уопште. То је жеља за знањем. Мада, кад мало боље размислим, много тога још утиче на ову велику одлуку. Многи од нас само желе да крену поново. Прелазак у Ваљевску гимназију није био лак, а приче о томе како је Гимназија страшна школа нису помогале. Са зебњом у срцу размишљам како ћу се уклопити у ово одељење, у ово место, јер није лако оставити старе другове и кренути у непознато. Није лако поново бити најмлађи у школи. Изнова почиње борба за знање, за оцене, за успех, за пријатељства... за све.

Када сам уписивао Ваљевску гимназију, нисам знао да ли ће бити боље или горе него у основној школи. Једно сам знао – биће другачије. Долазио сам на Интеграл пре четири године. Нисам ни слутио да ћу једног дана бити део те установе где се сви снови испуњавају. Одмах сам увидео разлику између основне школе и Гимназије. Ваљевска гимназија јесте школа пуна лепих успомена и нових сазнања. У овој школи стичемо много знања захваљујући професорима који нам знање преносе на занимљив начин. Професори се труде да нам улепшају школовање. Гимназија није она школа од које смо стрепели. Чије срце не би омекшало након 150-годишњег рада с децом?

Истина је да су скоро сви ђаци Ваљевске гимназије будући академски грађани. Наше личности се развијају. Стичемо пријатеље за цео живот. Упознајемо људе са којима ћемо се за неколико година сртнати по великим фирмама, и градовима. Када чујемо многа гимназијска имена, преплаве нас понос и срећа. Бити гимназијалац значи бити васпитан, посебан и отвореног ума, проводити сваки дан са људима који те разумеју, на месту кроз које су прошли многи велики људи који сада уживају у сваком тренутку свог живота.

Бити гимназијалац је остварење сна.

Аброфест

Тринаести по реду Аброфест, одржан је у Центру за културу у продукцији Градског позоришта „Абрашевић“. Први пут је одржан 1985. године, а након дуже паузе манифестација је настављена 2009. године. Ове године публика је за седам дана, колико је фестивал трајао, имала прилику да види четири представе, две премијере и две гостујуће.

У петак, 28. септембра премијерно је изведена *Кокошка*. Комедију која

осликова и данас популарне деведесете, написао је чувени драмски писац Николај Колјада, а режирао Мирослав Трифуновић. Док верују да се боре за сопствену срећу, четворо позоришних уметника се бори за своје каријере. У њихове животе промене уноси тек придошла млада глумица Нона.

Студенти четврте године глуме Факултета драмских уметности из

Београда у понедељац, 1. октобра, представили су се дипломском представом *Парче ноћи на Ивановој гајби*. Кроз њу је представљен болан процес социјалног раслојавања међу младима који од деведесетих до данас постаје све видљивији. Текст је писао Ђорђе Милосављевић.

Тероризам је представљен у уторак, 2. октобра, у изведби садашњих и некадашњих студената Академије уметности у Новом Саду и у режији Момчила Мильковића. Дело браће Пресњаков извођено је свуда по свету, а инспирисано је драматургијом деведесетих.

Фестивал је 4. октобра затворила још једна премијера, такође Градског позоришта „Абрашевић“. Реч је о представи *Братство лицемера*, рађена је по мотивима текстова *Дон Жуан* Молијера и *Молеријана* Булгакова у режији Мирослава Трифуновића. У извођењу доминирају хумор и неочекивани обрти. У главној женској улози нашла се наша Доротеја Вуковић, ученица билингвалног смера, одељења III₆.

Глумећи Арманду, она је представила живот несрећно заљубљене девојке која, услед многобројних проблема који су је снашли, не види други излаз и одузима себи живот. Представа изазива судбину између љубави, превара, завојења и издаје.

Први човек Градског позоришта „Абрашевић“ и глумац Бранко Антонић, као једну од предности истакао је то што на овом фестивалу неки људи који учествују у представама касније постану глумци којима се град поноси, што свакако даје на значај оваквом културном дешавању.

Јована Зарић III₆

Професионалац у Франкфурту

Професионалац, чувено драмско дело Душана Ковачевића, које су многе глумачке екипе изводиле и изводиће у будућности, нашло се и пред публиком у Франкфурту, а представили су га у најбољем светлу ученици Ваљевске гимназије. У периоду од 2. до 8. октобра 2018. године, ученици наше школе у пратњи две професорке немачког језика, били су учесници међународног позоришног фестивала *Bühnen Stürmer* у Немачкој. Фестивал је одржан у Мајнталу, малом месту у близини Франкфурта на Мајни. Поред наших ученика, који су представљали Србију, на фестивалу су били и представници из Румуније, Мађарске и Немачке.

Поред тога што су учесници представљали своје представе, они су свакодневно имали различите глумачке радионице, које су водили професионални глумци и редитељи, све у циљу побољшања рада на сцени, али и немачког језика. Наши ученици су били подељени у четири радионице, које су се свакодневно одржавале. *Schiller meets Shakespeare*, била је једна од радионица где су ученици дискутовали о Шилеровим и Шекспировим драмама. Друга радионица под називом *Bühnenkampf* је радионица где су ученици могли осетити чари мачевања и борбе. *Raumgreifendß*, трећа радионица, где су се ученици бавили кретањем и простором на сцени. И четврта радионица која је носила назив *Das Tier in mir*, омогућила је ученицима да препознају звер у себи, односно да науче да владају својом енергијом, како на сцени тако и у животу.

Наши ученици наступили су са представом *Der Professionelle* (Професионалац), и својим извођењем одушевили своје вршњаке, али и саме организаторе. Ваљевску гимназију представили су у одличном светлу ученици: Нина Маровић II₅, Лука Кркељић II₅, Милица Јоцић III₂, Лука Петровић III₂, Милица Вујовић III₅, Ленка Живановић III₅, Мирјана Ђукић III₅, Вања Марић III₆, Тамара Ранковић IV₂, Кристина Ђурић IV₅, Милица Златановић IV₅, Давид Јанковић IV₅, Јована Митровић IV₆ и Душан Станковић IV₆ и професорке Катарина Мирковић и Ивана Веселиновић. Сви учесници фестивала били су у заједничком смештају, ради бољег упознавања и дружења. Последње вече учесници су имали прилику да погледају филм који су раније тог дана

снимили, уз помоћ организатора. Поред боравка у Мајнталу, имали су прилику да посете и уживају у лепотама Франкфурта. Ученици и професорке су се у Ваљево вратили пуни утисака и похвала које су добили.

Ово путовање, поред глумачког искуства и побољшања немачког језика, донело је бројна нова познанства која ће се, сигурни смо, развити у дугогодишња пријатељства. Надамо се да ће овај драмски студио на немачком језику наставити да ниже своје успехе и да ће у будућности имати прилику да учествује на различитим фестивалима.

Мирјана Ђукић III₅

Ваљево је наша потреба

За рок групу Неверне бебе, ова година је у знаку броја 25. Двадесет пет година каријере обележених са двадесет пет концерата у двадесет пет градова. Сјајна каријера овог рок састава која броји преко две хиљаде концерата, седам албума, петнаест награда, иза себе је оставила квалитетну музику и велике хитове. Пријатно поподне провела сам са фронтменом групе Миланом Ђурђевићем који се са мном вратио у гимназијске дане и присетио лепих успомена које носи из Ваљевске гимназије.

Каква сећања Вас вежу за гимназију и да ли је она била инспирација за Ваш рад?

Ваљевска гимназија је једна од најзначајнијих места у Ваљеву, везана за наш комплетан живот. Успомене на школске дане и даље живе. Тада време јесте било неупоредиво другачије него данас, али оно што је најважније у Ваљевској гимназији су људи – наставници и професори, који су у сваком од нас умели да осете таленат и подржавају га, а не гуше, што је у школама иначе чест случај. Ходницима Ваљевске гимназије ходали су неки од најумнијих људи нашег доба и тај дух је и дан данас присутан. Велико поштовање имамо и за нашег великог пријатеља, професора и доскорашњег директора, Војислава Андрића, који је умногоме својим духом, посвећеношћу и преданим радом заслужан за ниво који је Ваљевска гимназија одржала, уз велику одговорност.

Да ли Вам је на почетку било тешко да успете и направите каријеру какву данас имате?

Сваки пут је тежак али ми смо имали визију и идеју и нисмо хтели, заправо нисмо имали право да одустанемо, дуговали смо то свом таленту који смо добили од Бога. У сваком бремену постоје отежавајуће околности, али суштина је у упорности, веровању, неодустајању. То је оно што данас највише потенцирамо у разговорима са младим људима, не само музичарима. Не смете гледати краткорочно, све је постало веома „инстант“ и брзопотезно, то је замка у коју не сме да се падне. Верујте у себе и своје идеје, а ако су вредне и ако имају упориште, опстаћете и победићете, у ком год времену живели и борили се. Наша каријера је дошла до 25 година, али рецимо да првих 10 нисмо имали никакве бенефите од тога, само вољу, упорност и страст према музici.

Пошто сте често инспирисани Ваљевом када снимате спотове, да ли имате жељу да неку своју песму екранизујете у Ваљевској гимназији?

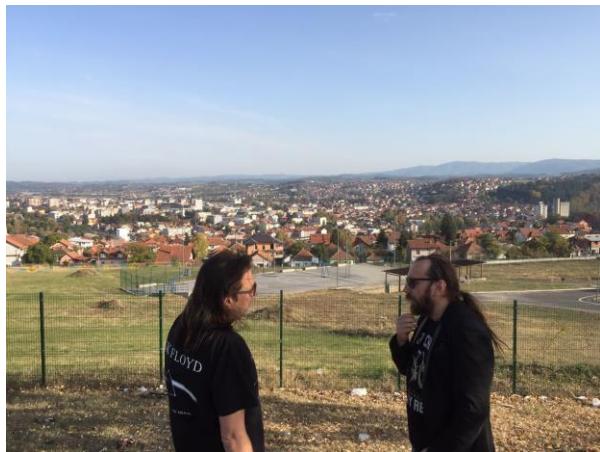
У Ваљеву, на различитим локацијама, снимили смо наше најлепше спотове (Градац, Тешњар, Петничка пећина...). Зашто да не, ако се „склопе

коцкице”, било би дивно овековечити и Ваљевску гимназију у неком нашем споту, то би сигурно било веома емотивно за све.

Како су гимназијски дани утицали на Ваше стваралаштво?

Све је утицало, па и гимназијски дани. Тада смо већ имали неки замишљени пут испред себе будући да смо први бенд имали као основци, а њему су јако помогле игранке и концерти које смо неуморно свирали и дружили се са школским друговима. Опет морам да истакнем разумевање, које смо од стране професора, али и комплетног града имали, у гимназији, Дому омладине... Све је то било веома важно у периоду када смо се формирали и као људи и као уметници.

Шта је то због чега се радо враћате у Ваљево?

Најједноставније речено – Ваљево. Мој брат Влајко и ја смо давно отишли из Ваљева физички, али суштински га никада нисмо напустили, нити ћемо.

Макар једном седмично смо ту, са пријатељима, у граду, породична кућа у Градцу је жива иако су родитељи, нажалост, на неком бољем месту. Ваљево је дух, Ваљево је наша потреба и наша кућа, како смо то поносно истакли и на великом слављеничком концерту на култном игралишту *Студент* у септембру, на коме смо обележили на грандиозан начин првих 25 година каријере. Знаменити људи – легенде Ваљева, енергија, атмосфера коју још увек иако је време сувово, нераскидиво нас везују за град који је у многоме заслужан за све оно што смо данас. У Ваљеву смо снимили и фантастичне кадрове за наш документарни филм који ће бити промовисан следеће године, као

крауна обележавања јубилеја.

Рок музика обележена је бунтовништвом, а ми се надамо да ће ова рок група своје ванвременске хитове довести у Ваљево, одакле је све и почело. Ускоро ћемо имати прилику да гледамо и документарац ове групе, а до тада слушамо хитове и уживамо у музici коју стварају управо они – Неверне бебе.

Андријана Матић I₅

Гимназијско лето

Aко сте мислили да су гимназијалци вредни само девет месеци годишње, преварили сте се. Сарадња са Гете институтом и Образовно-културним центром „Вук Караџић“ у Тршићу омогућила је да девет наших ученика стекне незаборавна искуства.

Пет ученика похађало је различите семинаре на кампу у Образовно-културном центру „Вук Караџић“ у Тршићу. Неки од њих, када су добили позив, су се двоумили, јер нису знали шта их чека у новоотвореном кампу. Међутим, истичу да би се веома покајали да нису отишли. Седам дана у овом кампу провеле су Ана Косић III₄, Ана Стanoјeviћ III₇ и Теодора Митровић IV₆, док су Немања Гrujчић III₁ и Јана Марковић IV₄ провели 14 дана. Овај камп је организован за све средњошколце који су заинтересовани за српски језик, културу и традицију. Поменути ученици су се, током школске године, посебно истакли на такмичењима из српског језика и књижевности, па су их предметни професори „частили“ овим кампом. Током периода проведеног на кампу, имали су прилику да присуствују предавањима о нашој традицији и обичајима. Иако су предавања трајала два до три сата, било је доволно времена да се међусобно упознају. Поред њих учествовали су у разним проучавањима српских књижевних дела, захваљујући којима су још више заволели нашу историју и културу. Обилазак околине Тршића, поготово манастира Троноше, као и разговор са мештанима, допринео је да целокупан утисак наших стипендиста буде комплетан. Информације које су добили користиле су им за презентације које су представљали последњи дан. Уз нова пријатељства, стекли су и знања која ће им сигурно користити током живота.

Остале четири ученице, Милица Вишић III₂, Ленка Живановић III₅, Софија Савић III₆ и Марија Ђурић IV₂, провеле су двадесет дана у немачким камповима. Софија и Ленка су биле у покрајини Баден-Виртемберг, док су Милица и Марија биле у Вирцбургу. Услов за одлазак у камп био је конкурисање за стипендију, коју је расписао Гете институт. Сазнање да су баш оне изабране их је одушевило. Учесници кампа долазили су из различитих делова света, 17 држава је имало своје представнике. Примарни циљ кампа био је побољшање знања немачког језика.

Радни дани су почињали наставом, а о квалитету наставе говори чињеница да су сви ученици завршни испит успешно положили и добили сертификате. Ваннаставне активности допринеле су међусобном зближавању свих учесника кампа, док су викендом организовани излети. Највећи утисак на њих оставили су обиласци других градова. Иако су из различитих временских зона, помоћу друштвених мрежа остали су у контакту. Међутим често се деси да наше гимназијалке после поноћи пробуди порука „добро јутро“ од новостечених другара.

Све у свему, ова врста искуства је оставила позитиван утисак на њих и усавршавању језика за који је камп предвиђен. Истичу како би сваки амбициозан гимназијалац требало да се упусти у овакву авантуру.

Софija Савић, Јована Зарић III₆ и Милица Станковић III₇

У Вуковом завичају

У многим деловима света важи правило да оно што се дugo планира и ишчекује нема ни теоретске шансе да се оствари. А пошто ми себе сматрамо делом тог истог света (мада још увек не знамо засигурно), такво правило се, логично, и код нас одомаћило. Зато је понекад боље не прижељкивати ништа, јер тада су шансе за успех највеће. Образовно-културни центар „Вук Караџић“ у Тршићу би могао да потврди овај аргумент. Лета Господњег 2018. (у августу, да будем прецизнији) центар је први пут отворио своја врата ученицима средњих школа,. Међу њима се нашла и петочлана делегација Ваљевске гимназије, у чијем се саставу нашао и човек који је потписао (а и написао) овај текст.

Као полазник курса *Историја српске културе*, имао сам прилику не само да проширим знање из те широке области, већ и да се спријатељим са људима из разних градова Србије и Републике Српске. Сем свакодневних предавања и вежби, било је и пар обилазака по околини, углавном у сопственој организацији. Што се саме методе рада тиче, предавачи су људи са универзитета, а то има и својих предности, будући да су персирање и ословљавање са „колега“ биле свакодневне појаве. Додуше, ако се изузме неколицина гостујућих професора, догађај „који је све променио“ јесте била посета Центру од стране премијерке Ане Брнабић и министра просвете Младена Шарчевића, у чијој се пратњи нашло још десетак заслужних грађана. Медији су то, наравно, испратили онако како долikuје.

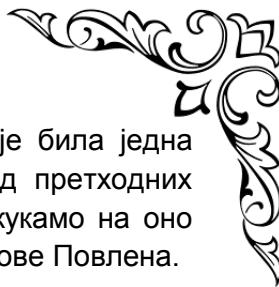
Људима који би у блиској будућности желели да похађају неке од курсева и семинара који су у понуди, топло препоручујем онај чији сам ја полазник био, не само због ширине коју нуди, већ и због другачијег погледа на културу уопште. Када су туристички потенцијали Тршића у питању, аутор овог члanka сматра (а нада се да ће се и остали чланови ваљевске делегације сложити са њим) да је ресторан *Промаја* угоститељски објекат који је највреднији помена, првенствено захваљујући квалитету традиционалних јела која се у њему служе.

Надам се да сам у овом кратком водичу успео да дочарам неке од најзначајнијих аспеката које боравак у Центру носи са собом. За крај, поручио бих свим гимназијалцима који су заинтересовани за подручја културологије, лингвистике или фолклористике да искористе прилику и оду тамо. Готово сам сигуран да неће зажалити.

Немања Грујичић III₁

Освајање Повлена

Запамтите ову посебну недељу, 28.10.2018. године. То није била једна обична недеља, недеља у којој се и даље одмарамо од претходних напорних радних дана или како се ближи вече све више кукамо на оно што долази. То је била недеља када су гимназијалци освајали врхове Повлена.

У ову нимало лаку експедицију упустила се храбра екипа сачињена од најмађих чланова наше школе, а чинило ју је 48 ученика првог, седмог и осмог разреда. Наравно, како је свакој групи извиђача неопходан вођа, тако су и наши гимназијалци имали своје вође, а то су били професор Желько Остојић и професорка Марија Ножица.

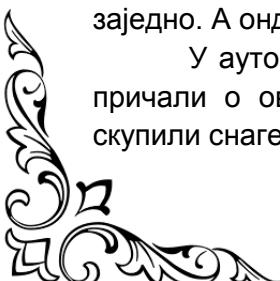
Ова једнодневна авантура почела је ни мање ни више него на главној аутобуској станици, где су се ученици окупили и кренули пут Повлена. Све их је атмосфера из аутобуса подсетила на претходне екскурзије, јер и овај пут, наравно, није могао проћи без добре музике и занимљивих игара. Али поред музике и забаве у аутобусу главне теме биле су оцене и професори. Могло се научити по неко оговарање професора, мада је кукњава због оцена преовладала. Након нешто више од пола сата вожње наши извиђачи стигли су на Повлен. Заједно са професорима су остављени на главном путу одакле је кренуло њихово освајање ове дивне планине.

Сам пут састојао се од више етапа, које су биле одлично разрађене од стране наших вођа. Прва одредница – Планинарски дом. Чини се лако, али пут до њега ипак је био мало тежи. Узак путић и огромна група људи, то је значило само једно, кретање у колони које је допринело да се наши ученици осете као прави авантуристи. Ипак, морамо их похвалити јер су без много муке стигли до своје прве одреднице. Уз велики осмех дочекани су од стране људи из Планинарског дома, који су им дали неке савете и упознали их боље са самом планином. После кратке паузе наставили су своју авантуру пролазећи кроз густу шуму. Целом шумом простирао се смех, граја, али и узбуђење. Убрзо су стигли и до манастира, где су се мало одморили. Шетали су цео дан, али како кажу није било ни досадно, а ни напорно. Напротив кажу да су много тога научили и да им је шетња веома пријала. Тако да се њихова дуга шетња завршила тамо где је и почела, у Планинарском дому, где су ученици као прави извиђачи ручали заједно. А онда су се коначно запутили ка Ваљеву.

У аутобусу више нико није кукао због оцена или професора, већ су сви причали о овој занимљивој авантури. Шетња их је исцрпела, али су ипак скupili снаге за нову радну недељу.

Ива Јовановић I₆

Изборни предмети

У овој школској години ученици првог разреда имају четири изборна предмета, од којих су у обавези да изаберу два која ће похађати. То важи за све прваке изузев специјализованих одељења.

Изборни предмети су:

1. Језик, медије и култура (проф. Гордана Аврамовић)
2. Уметност и дизајн (проф. Марко Томић)
3. Здравље и спорт (проф. Жељко Остојић и проф. Марија Ножица)
4. Одрживи развој (проф. Бојана Којић и проф. Милка Мајсторовић)

Ови изборни предмети, поред програма наставе и учења обавезних предмета, додатно доприносе професионалном развоју ученика, као и повезивању школског и ваншколског учења. Наравно, утичу и на крајњи просек ученика. Како је фонд часова попуњен, ова настава се углавном реализује у супротној смени. На питање шта прваци мисле о томе, добијали смо веома сличне одговоре.

Како ова настава није као класична настава, на коју смо навикли, очекивано је да буде лакша и занимљивија. Прваци као позитивну ствар ових предмета наводе то да им је дозвољена слобода мишљења и то што се упуштају у међусобну комуникацију, као и приступ предметних професора. Такође, свиђа им се што се не оцењује стриктно научено градиво, већ рад на часу. Сvakако се слажу да се мноштво корисних ствари може научити на овај начин. Међутим, слажу се и да је веома напорно, баш због остајања веома дugo у школи.

Што се самог избора предмета тиче ту немају замерку. Свако је успео да се пронађе у нечему, тако да same предмете не би мењали. Када све сумирајмо, слажемо се да су

ови предмети лепо прихваћени, али и да ученицима одузимају доста времена. Да није тако, вероватно би резултат рада на часу био много ефикаснији.

Милица Станковић III₇

Семантичко поље

Семантика је наука која проучава значење у језику, тј. начин на који речи и реченице преносе значење у свакодневним ситуацијама говора и писања. Лингвистички прилаз семантици подразумева проучавање значења, на нимало субјективан начин, притом проучавајући велики број исказа и језика. (Д. Кристал, *Кембричка енциклопедија језика*). Ипак, језичко значење није постојана категорија коју је лако утврдити, већ је динамична категорија употребног језика у свакодневним говорним ситуацијама (Р. Бугарски).

Основна семантичка информација је лексема. Лексема је (Р. Бугарски) реч као јединица речника (вокабулара) једног језика са свим њеним граматичким облицима и могућим фразеолошким проширењима – ПЛИВАТИ је лексема која се показује у одређеним реченицама у неком од својих облика (он ће пливати, ја пливам, они су били пливали...). Било да лексема потиче из основног или другог језика, заснива се на два параметра – на семантичком језгру и семантичкој периферији (*Реч. Смисао. Сазнање*)

Сема је термин који означава најмање дистинктивно семантичко обележје које се налази унутар једног посебног семантичког поља: то су нпр. различите особине које помажу у дефинисању речи које припадају једном семантичком пољу, као што су нпр. речи „чаша“ и „шольја“, које обе означавају посуду за држање течности, али „шольја“ као појам има дршку, док је „чаша“ нема (Д. Кристал, *Енциклопедијски речник модерне лингвистике*)

Семантичко језгро лексеме састоји се од минималног скупа сема које се разликују једна од друге, али које заједно стварају лексему која је различита од неке друге лексеме. Нпр. „ствар за држање течности“ би представљала прву сему која се битно разликује од друге „ствар од стакла“, а која би јој у овом случају била надређена. У овом случају добили бисмо лексему „чаша“. У случају „чаше“, архисема била би управо она која је надређена, тј. „ствар за држање течности“ док би диференцијална сема била она подређена, тј. „ствар од стакла“. У оквиру једног семантичког језгра, број диференцијалних сема није тачно одређен, а његова „одређеност“ тј. „неодређеност“ зависи од саме природе лексеме (*Реч. Смисао. Сазнање*).

У оквиру једног лексичког језгра налазе се или из њега самог изведене или само речи сличне по значењу, у том случају образујући лексички скуп.

(соба- собичак, собни, собетина...). Овакви опширнији скупови образују лексичка или семантичка поља (Р. Бугарски).

Семантичко поље настало је од теорије развијене тридесетих година која каже да „РЕЧНИК неког језика није напротив попис међусобно независних јединица, него је организован у области, или ПОЉА, у оквиру којих се речи међусобно дефинишу и повезују на разне начине.” (Д. Кристал, *Енциклопедијски речник модерне лингвистике*). Јост Трир посветио је пажњу истраживању семантичких поља и схватио је да она представљају „систем повезаних семантичких јединица, састављен од речи које значе сродне појмове и које се односе на одређене секторе човекове свести”. Такође је закључено да ако се један од појмова временом измени, мењају се и остали из тог скupa, што аналогијски значи промену у значењу речи. То је доказано праћењем промена у схваташњу неких појава у друштвеним областима као што су знање и култура. У тим областима мењало се значење, а са њим и однос између речи који би обележавао нпр. опште појмове о мудрости и вештини (М. Ивић, *Правци у лингвистици*). У оквиру семантичког поља класификација појмова може бити врло одређена, или пак, мање одређена. Није лако одредити услове које неки предмет треба да задовољи у смислу грађе, материјала од кога је направљен, употребе итд. Које услове „сто” као предмет мора да задовољи не би ли био назван „столом”, позивајући се на то колико ногара мора да има, од ког је материјала направљен...? Даље, када ће „чаша” постати „бокал” а „шоља” „здела” узимајући у обзир то да су све „посуде” и разматрајући која је од њих и „чинија” (Р. Бугарски)?

Некада је врло тешко описати семантичко поље, поготово ако се односи на звукове или шумове (Д. Кристал, *Кембричка енциклопедија језика*). Одувек је било тешко дефинисати семантичко поље назива за боје. Решење овог проблема привлачи пажњу још од самог настанка термина семантичког поља сходно томе што је спектар боја континуум без јасних физичких граница. Тако нпр. на Новој Гвинеји имају називе само за „светло” и „тамно”, док Навахо народ не разликује „плаво” и „зелено”, а у латинском језику „смеђе” и „сиво” не постоје, па је самим тим тешко дефинисати семантичко поље (Д. Кристал, *Кембричка енциклопедија језика*). Још једно семантичко поље тешко је дефинисати, а то је поље везано за сродство. Мађарски језик називе за „брата” и „сестру”, иако је имао називе за „старију” и „млађу” браћу и сестре, док у шведском не постоји један назив за „бабу” и „деду”.

Закључили бисмо из свих ових дефиниција да је семантичко поље врло тешко за дефинисање, али баш зато током свих ових година, почевши од 30-их година XX века, па све до сада остало врло занимљиво поље за истраживање како у науци о језику, тако и у књижевности и осталим сегментима језика.

Стрепња је вртоглавица од слободе

Кјеркегор је рођен у Копенхагену, а образовање стекао у једној строгој школи и на универзитету, где је студирао седам година стичући репутацију бриљантног интелектуалца, али у исто време и екстравагантног человека. Борио се против владајућег Хегеловог система, али и формалности Данске лутеранске цркве. Себе је сматрао религиозним мислиоцем, али је у другој половини XIX века остао готово незапажен. Ипак, његово дело постаће значајно почетком XX века. Он ће веома утицати на модерну протестантску теологију и филозофију егзистенцијализма. Издао је дванаест филозофских радова, од којих су најпознатији: *Појам стрепње*, *Страх и дрхтање*, *Болест на смрт*, *Понављање*, *Или-или* и др.

У *Појму стрепње* и *Страху и дрхтању* он упућује человека на самог себе, суочавајући га са застрашујућом јединственошћу његове ситуације, са силовитом патетиком слободе. У *Понављању* каже: „Човеков живот је понављање, и ко се определи за понављање, тај је прави човек.” Кјеркегор говори о конкретном човеку, индивидуи, којој је нужно остављена слобода избора, слобода да изабере једну од животних могућности. Кјеркегорови следбеници (Јасперс, Хайдегер, Сартр) говоре да је човек „бачен у свет”, да се у њему осећа несигурно услед непријатељски расположене средине. Тако да Сартр сматра: „Пакао, то су други.”

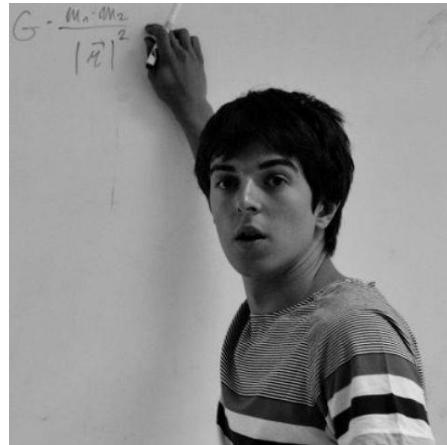
Кјеркегор је први проговорио о човековој „безразложној стрепњи” („Стрепња је вртоглавица од слободе”, каже он). У страху и дрхтању он говори о „тескоби” и могућности да се она заврши најдубљим очајањем, које назива „болест на смрт”. Очајање је, мисли Кјеркегор, и предност и мана. Предност очајника састоји се у његовој свести о томе да је човек јер га управо очајање разликује од животиње и уздиже на две ноге. Очајање му даје бескрајну управљеност која га именује духом. Мана је та што очајање води ка несрећи, тиме и изгубљености. У овој синтези догађа се човек.

Код Кјеркегора постоје три стадијума на човековом животном путу: први стадијум – „естетички” – њиме живе људи који се препуштају уживању у чулним задовољствима. Идеал је Моцартов *Дон Жуан*. Ко жели да развије своју личност, приhvата „етички” поглед на свет, то јест приhvата одговорност. Он испуњава обавезе према себи и према другима, и то му пружа егзистенцијалну сигурност, која недостаје човеку који живи естетски. Права етичка личност поседује мир и самопоуздање. „Нема лепшег призора од човека који својим радом стиче све што му је потребно за живот”. Идеални пример човека на етичком ступњу је Сократ. Најузвишенији је религиозни ступањ, њиме се превазилази провалија између човека и Бога. Трагање за личном вером у Бога он види као једини прави начин да се нађе смисао егзистенције. „Витез вере” је човек истински срећан.

Соња Стојнић IV₃

Њекада гимназијалац, сада доктор наука

Слободан Миловановић рођен је 28. августа 1989. године у Ваљеву. Основну школу „Сестре Илић“ завршио је као ћак генерације, а године 2004. уписао је Ваљевску гимназију, одељење ученика обдарених у математичкој гимназији. Током гимназијског школовања награђиван је и похваљиван из области физике, хемије, српског језика, астрономије, одбојке, кошарке, вршњачке едукације и Драмског студија. Био је активан члан Друштва истраживача „Владимир Мандић – Манда“ и учесник програма у организацији Истраживачке станице Петница. Завршио је основне академске студије као најуспешнији студент Машинског факултета Универзитета у Београду, са максималним просеком (10,00). Добио је стипендију америчке владе за усавршавање из области свемирске индустрије у NASA и након тога завршио је дупле мастер студије из области примењене математике захваљујући стипендији Европске уније.

Слободан је након пет година докторских студија на скандинавском Универзитету Uppsala у Шведској, током којих је држао наставу тамошњим студентима, одбранио свој докторски рад на теми о нумериčкој методи којом би финансијске институције ефикасно одређивале цене финансијских деривата. Финансијски деривати су изведене хартије од вредности што значи да њихова вредност зависи од вредности неке друге активе која се налази у њиховој основи. Неке финансијске деривате многи тржишни стручњаци сматрају одговорним за настанак светске економске кризе 2008. године.

„Суштина је да се на овај начин може доћи до решења које стабилизује финансијско тржиште и предупређује аномалије које су пре десет година креирале светску економску кризу. Идеално финансијско тржиште једноставно је немогуће, јер у пракси стално постоје пропусти или специјални случајеви. Тада, када теорија више не важи, на сцену ступа финансијски инжењер са задатком да те једначине решава и „закрпи“ пропусте“, изјавио је Слободан за Блиц.

Слободан Миловановић се током школовања у другим земљама увек сећао својих корена и школе која је неговала његова интересовања. У знак захвалности Ваљевској гимназији поклонио је примерак свог докторског рада са жељом да садашњи ученици имају увид у његово дело и пронађу инспирацију и мотивацију да своје таленте кроз школовање у Ваљевској гимназији усмере ка успеху. Рад чека у школској библиотеци нове истраживаче.

Ученици Ваљевске гимназије захваљују се Слободану Миловановићу. Боби не само на изузетном научном раду, већ и на поруци које дело носи, а то је: „Све је могуће ако се посветимо ономе што желимо“.

Софija Јаневска, Драгана Перић I₁

Радост читања

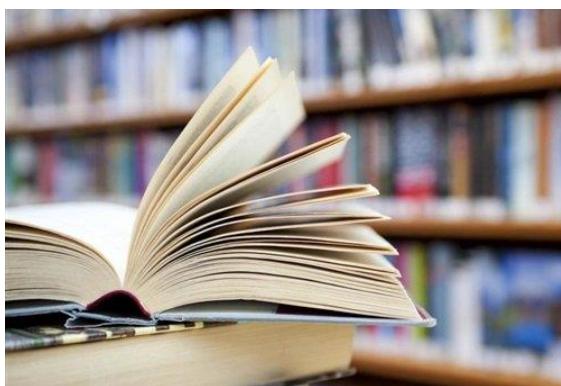
Шта је то Сајам књига? Сви смо чули за њега, али да ли сте имали прилику и задовољство да присуствујете и обиђете Сајам књига. Ја бих ту манифестацију назвала „празником књига”. Ове, као и сваке претходне године, у нашој престоници Београду, одржан је чаробни Сајам књига. Могли сте га посетити од 21. до 28. октобра.

Ученици и професори наше школе, у недељу 21. октобра, посетили су ову манифестацију. У Београд смо стигли око 10:00 часова, и време предвиђено за сајам било је до 15:00 часова. Од шест хала, колико их има на сајму, нама је најзанимљивија, свакако, била хала 1. Место је врвело од људи разних узраса, деце, тинејџера, па све до старијих читалаца. На сајму је било бројних штандова, другачијих издавача, као и неколико јавних личности који су имали част да оставе потпис на својој књизи.

На сајму је немогуће не пронаћи књигу која вас занима. Од Лагуне, Вулкана до Оксфорда, сигурно ћете пронаћи одговарајућу књигу. Ако волите енглески језик, препоручујем вам већ поменути штанд (Оксфорд) на коме се продају изузетно занимљиве, неуобичајене, интересантне књиге.

На питање зашто би отишли на сајам већина одговора је гласила: „Искључиво због слободног времена”, или „Немам у плану да купим књигу”.

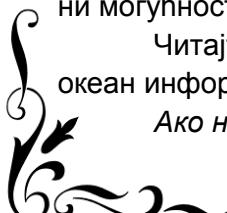
Тачно је, имали смо доста времена за себе (3 сата), али сматрам да Сајам књига треба да схватимо озбиљније и да имамо веће интересовање за читање.

Свима бих препоручила да посете Сајам књига, пре свега зато што је дивно искуство, јер је важно за едукацију, културно уздизање... Поред свега тога и дружење са пријатељима, упознавање нових и

пре свега догађај који се не може заборавити. А, наравно, не смејмо заборавити ни могућност набављана најновијих и најпопуларнијих издања.

Читајте! Образован човек је начитан човек. Ценимо то благо, које је океан информација и градитељ нашег речника и размишљања.

Ако не будеш читаш, бићеш прочитан.

Кристина Ђурић I₇

Два века Српског речника

Прошло је тачно два века од настанка првог речника српског језика, односно, пуним именом **Српски речник истолкован њемачким и латинским ријечма**. Познато је да је Вук Стефановић Карадић на наговор Јернеја Копитара још 1815. године почeo да прикупља речи из народног говора, чија ће се бројка на крају свести на чак 26 270 речи, те ће 1818. године, речник бити објављен у Бечу. Та 1818. година била је година кодификације – именовања и описивања речи у речнику. Интересантно је да чак 2500 речи у овом речнику чине турцизми, а поред њих има разних позајмљеница из различитих језика. Те позајмљенице су изазвале негодовање од стране цркве, као и Вуково увођење латиничног „ј“. Вук је сматрао да је у сваком језику нормална појава одређеног броја позајмљеница, да је боље њих користити него градити нове, али и да језик треба „чистити од туђих речи“.

Занимљиво је да су поједине речи из старог говора, уписане у овом издању, данас познате у потпуно различитом значењу. На пример:

Појам књиге у Вуковом речнику означавао је, данас већ устаљен, појам писма.

При обраћању непознатом лицу ради успостављања комуникације, прикладно је било ословити га са љубавниче! Зато што се под том речју означавала особа која вам је представљала пријатеља.

Реч музика Вук је користио са значењем инструмент: „Зна врло добро ударати у клавир и друге којекакве музике.“

Милиција, данас позната као синоним за полицијске одреде, у Вуково време означавала је војну област – а све то потекло је од латинског израза *terra militum*, а свакако и утицаја немачког на наш језик – *die Miliz*.

Глаголу оговарати – чије значење, изведено преко синонима, гласи трачарити или озлоглашавати, Вук придаје значење правдања.

Када бисте, у неком локалу, данас наручили пиво – добили бисте алкохолно пиће од хмеља, међутим, у 19. веку, појам пива коришћен је као универзални назив за било коју врсту пића односно – пиће.

Повод, данас као мотив за одређену радњу, представљао је ланац или уже којим се водила разноврсна стока.

Вук Стефановић Карадић је, као реформатор, филолог, сакупљач народних умотворина и писац, једна од најзначајнијих личности заслужних за процват српског језика и културе наше националности. Настанак Српског речника био је један од најважнијих корака у борби за језик јер је постављао за основу књижевног језика чисти народни језик, а уз њега је такође долазила и прва граматика.

Срб, m. Србаљ, Србинъ, Срблин, der
Serbe, Serbus.
Србадија, f. (coll.) das Serbenvolk, Ser-
bogenm. natio, gens, Serbi:
„Србадију око себе раби —
Србаљ, бла, m. vide Срб.
Србекања, 3m. u. f.} angst. v. Срб.
Србенда, m. u. f.} angst. v. Срб.
Србија, f. Сербien, Serbia.
Србин, m. vide Срб.
Србинъ, m. (ст.) vide Србин:
„Ве Србиње јунак причешћује —
Србињски, ка, ко, (ст.) vide Српски:
„И Србињске избављати душе —
Србите, им, v. impf. zum Serben ma-
fen, facio esse Serbum.
Србнисе, имсе, v. r. impf. sich zum
Seiben machen, sich daſür ausgeben,
Serbum se sacere, venditare se pro
Serbo.
Србљак, m. (ст.) vide Срб:
„Оваки је адепт у Срблјака,
У Срблјака добрије јунака —
Срблјанин, m. (ст.) der Serbe, Serbus:
„Ајде сада царе Срблјанине! —
Срблјење, n. das Serbischen, mutualio in
Serbum.
Срблјин, m. vide Срб.
Србо, m. (vertraulich) der Serbe, Ser-
bus: оке Србо, Бога ми!

Европски дан језика

Група ученика Ваљевске гимназије, који уче немачки језик, њих двадесеторо, у пратњи професорки Катарине Мирковић и Иване Веселиновић традиционално су обележили Европски дан језика одласком у Београд. Најбројнији су били ученици прве године, двојезичног и филолошког одељења.

Пут Београда кренули су 26. септембра у добром расположењу, минибусом који је за њих обезбедио Гете институт. Путовање је протекло без проблема. Време је такође било на њиховој страни, па су одмах по доласку обишли Кнез Михајлову улицу.

Организатори ове манифестације, институти страних језика у Београду, отворили су своја врата за све заинтересоване, нудећи бројне квизове, радионице и друге креативне активности.

Идеја је била да ученици посете три највећа института Гете, Француски и Сервантес, да учествују у поменутим активностима и тако сакупе све симболе потребне за учешће у великој наградној игри. Сви представници наше школе су међусобно добро сарађивали, помагали једни другима и са ентузијазмом извршавали задатке.

Званично отварање манифестације било је у 17 часова у Дому омладине. Сала је била препуна ученика и професора из целе Србије. О овом дану и важности учења страних језика у 21. веку, говорили су представници амбасада и института. Програм је обухватао и деције хорове на немачком и француском језику као и школицу латино плесова коју је организовао Институт Сервантес. Наши ученици су се опробали у учењу салсе.

На самом крају вечери приступило се извлачењу награда. Они најсрећнији, кући су се вратили са речницима и књигама, а сви остали пуни лепих утисака и богатији за још једно искуство.

Софija Перић I₆

ЕУ програм за младе – шта знаш о томе?

Организација Помоћ деци из Београда у сарадњи са Министарством за европске интеграције Владе Републике Србије укључила је нашу школу у реализацију пројекта „ЕУ програми за младе – шта знаш о томе?”

Главни циљ овог пројекта је бОље информисање ученика средњих школа и њихових професора о процесу преговора о приступању Републике Србије Европској унији, као и о могућностима за даље образовање кроз ЕУ програме, који су доступни младима из Србије. Пројекат се реализује кроз шест

панел дискусија, три су средњошколцима из Ваљева и три су средњошколцима из Београда.

Две панел дискусије одржаће се у нашој школи, а трећа у Инфо центру Фондације *Темплус* у Београду. За реализацију пројекта потребна је група од 25 ученика трећег и четвртог разреда. Теме ових дискусија биле би:

1. ЕУ институције; процес европских интеграција Србије и преговори о приступању; Преговарачко поглавље 26 – предавач Милутиновић, историчар, ради у министарству одбране на сектору за Европске интеграције. Тај дан се такође дискутује и о митовима и предрасудама о Европској унији – предавач Донка Бановић, професор енглеског језика, директор овог програма
2. Програм ЕУ за образовање, обуку и волонтирање, који су доступни младима из Србије (примери добре праксе)
3. Информисање о улози и раду Фондације *Темплус* у Београду; Детаљан опис програма за образовање, волонтирање и мобилност младих; Начини аплицирања за одређене програме и могућност стипандирања

Прва панел дискусија одржана је 11. октобра у нашој школи. Ученици су се радо одавали и заједно са предавачима дискутовали о разним темама, као што су добре и лоше стране уласка у ЕУ и проблеми око самог уласка. Оно што већ знамо јесте да је један од главних услова признавање Косова. Предавачи су нам мало појаснили постојеће проблеме око граница, навели могућа решења, као и о чему се тачно ради у преговарачком поглављу 26, које је везано за образовање и културу, што је нама као ученицима веома важно. Нова реформа школства, која је ове године реализована, настоји да нас приближи начину школовања у државама које су чланице ЕУ. Потом смо продискутовали и о разним митовима везаним за саму ЕУ са којима се свакодневно сусрећемо. Сигурно сте чули приче као што су „Ако уђемо у Европску унију, нема више продаје ракије или изгубићемо наше писмо – Ђирилицу”. Наравно, то су само митови. Укратко, народ се плаши да ћемо изгубити наша традиционална обележја и да ће све бити превише урбанизовано – и села и градови. Постоје и митови који су тачни, али погрешно протумачени. На пример – све велике фабрике се затварају. То је тачно, али не да би народ остајао без посла, већ се потенцира изградња што већег броја малих фабрика у којима ће свако моћи да пронађе место за себе. Такође, ученици су желели да чују мишљења наших предавача о актуелним темама као што су одлив мозгова, завештање органа... Након ове дискусије, ученици су стекли јаснију слику о самој ЕУ.

Овај састанак представљао је само увод у целу причу. У наредним дискусијама очекује се прича о програмима који су у вези са стипендијама, разменама ученика, као и школовањем у иностранству. За другу дискусију предвиђено је предавање ученице која је учествовала у овом програму – њени утисци о свему томе.

Будући да је ова дискусија веома добро прошла и да су ученици заинтересовани за ове теме, радујемо се наредним сусретима са члановима организације *Помоћ деци*. Наредне две дискусије биће реализоване током новембра текуће године.

Милица Станковић III₇

Елизабет ван Лу: 200 година од рођења

Ујеку тренутне политичке ситуације широм света, апсолутни акценат се ставља на борбу за људска права – расна, религијска, полна... Већина рестрикција и ограничења живота из прошлости данас су, на сву срећу, нестале, али управо на тај начин олакшано друштво треба да се у потпуности ослободи предрасуда, опресивних система и неједнакости.

Амерички грађански рат (1861–65) завршио се пре тек нешто више од века и по, али многа питања актуелна тада нису ништа мање актуелна ни данас (позиција жена у друштву, ускраћеност права етничким мањинама, вечити територијални сукоби...). Овај текст је о једној жени, рођеној у Америци средином 19. века, која је већи део свог живота посветила несебичној борби за права угрожених – а за коју, нажалост, већина људи никада није ни чула – Елизабет ван Лу. Године 1818. неједнакост је била норма свуда у САД-у, а нигде то није било очигледније него на југу, где су робови афричког порекла од средине 18. века насиљно довођени и присилавани на мукотрпан, недобровољан физички рад на разним плантажама, и ту генерацијама живели без могућности да се упротиве, негде чак до почетка 20. века. Те године је, на једној од богатијих плантажа памука, рођена Елизабет. Образована је на стриктно религијски начин и научена да посматра свет кроз призму богатих робовласника и њихове слојевите мреже самооправдавања – стога не чуди да су многи били шокирани када је, у 25-ој години, након смрти свог оца, распустила све робове са плантаже и провела неколико месеци откупљујући њихову родбину широм земље. Током наредних неколико месеци регрутовала је велики број својих бивших робова и успела да их успешно постави на стратешке позиције на југу – имала је доушнице у затвору, у оружарницама, чак и у самим домовима лидера. Једну црнкињу, по имени Мери Баузер, научила је да чита и пише, а затим јој осигурала позицију служавке у дому Џеферсона Дејвиса – самог председника Конфедерације. Немарно остављајући папире по кући сматрајући да бивша робиња не представља претњу, посредно је обезбедио Луовој информације о бојним плановима које ће она током наредних неколико година преносити Унији. Елизабет је посећивала затвор за ратне заробљенике са севера под изговором да су посете религијске природе (издавала се за квекерку). Док им је тако доносила ћебад, чисту постельину или новине, сакупљала је информације које су затвореници пречули од затворских чувара и слала их обавештајном штабу у Вашингтону посебним рутама, како писма не би била пресретнута. Њена деловања трајала су до краја Грађанског рата. Године 1865, када је главни генерал војске Уније, Уликс Грант, тријумфално пројахао кроз Ричмонд заједно са војском, зауставио се на Елизабетиној плантажи како би ручao са њом, након чега јој је, уз присуство водећих државника, уручio посебан орден за ратно хeroјство – чиме је постала прва жена носилац тог признања у америчкој историји.

Лекција коју сматрам да би свако од нас требало да пронађе у Елизабетиној животној причи јесте да се, чак и у ситуацији када нас нека неправда не погађа непосредно, треба заузети за угрожену особу. Иако је могла имати привилегован живот попут јунакиње филма *Прохујало са вихором*,

Елизабет је одабрала тежи пут – пут борбе против неправде, напорног рада, преданости и храбрости.

Без обзира на то да ли вам ваше идеје делују превише идеалистично или неоствариво да бисте веровали у њу, покушајте. Свака особа може направити доволно велику промену у свету уколико се њеном стварању искрено посвети, и управо се због тога се треба угледати на светле примере из прошлости, попут овог.

Константин Филиповић I₅

Спој неспојивог

Да ли сте икада размишљали о споју природних наука и језика? Вероватно јесте, али то до сада није био случај у нашој школи. Код нас, ова појава била је оксиморон (спој неспојивог). У Ваљевској гимназији, јасно се знало, постоје чувени природњаци и они мало мање цењени друштвењаци. Међу овим природњацима, постоји једно одељење које је увек било негде на врху наше гимназијске хијерархије, а то је одељење специјализованих за математику. Насупрот њима стоје два посебна друштвена одељења, а то су одељење обдарено у филолошкој гимназији и двојезично одељење. И тако, иако се они ван школе друже, често дође до расправе коме је теже у школи и ко има бољи положај у истој. Сада вам је вероватно јасно зашто ми нисмо ни помишљали на неке заједничке пројекте. Али сада имамо другачије мишљење, а промену је подстакла једна радионица у нашој школи, која је организована од стране Гете института, под називом „Светови знања”.

Од 29. октобра до 1. новембра, 20 ученика и ученица су имали прилику да се на јединствен начин дотакну различитих природњачких тема. Ученици су били различитог годишта и смерова, што је и допринело томе да се боље упознају. Заједно са референткињама из немачке организације *Imaginary* направили су изложбу на тему природних наука. Сами експерименти су се базирали на програме математике, физике и хемије. И све то, наравно, на немачком језику. Као производ те тродневне радионице, последњи дан уследила је изложба ових радова у нашој школи. Наши гимназијалци су се, како кажу, дивно провели радећи ове пројекте који су објединили њихово знање из природних наука и немачког језика. Поред добро организованог програма цео догађај употпунила је одлична атмосфера међу организаторима и ученицима.

Сада вам је, вероватно, јасно зашто и ми сад верујемо у везу између природних наука и језика. Ова радионица је поред своје главне намене, стварања пројекта на немачком језику који су у вези са природним наукама, имала и ону другу намену, а то је добро дружење.

Мирјана Ђукић III₅

Из угла ученика...

Свако од нас има различита интересовања и различите предмете који га занимају. По правилу, ове преференције би требало да одреде нашу каријеру. Међутим, у нашој школи често влада стереотип да ђаци друштвеног смера нису довољно заинтересовани за природне науке, док ђаци природног смера немају афинитет ка језицима. Наш задатак је стога био да докажемо супротно. Уз помоћ анкете дале смо све од себе да прикупимо мишљење ученика о настави у нашој школи. У намери да наша анкета буде разноврсна, испитивали смо ученике различитих смерова од другог до четвртог разреда. Нека од питања су била који им је предмет најзанимљивији, које предмете воле и које предмете до тада нису волели. Такође нас је занимало да ли приступ професора утиче на интересовање ученика и да ли они имају предлог како да им се настава више прилагоди, а потом и да ли постоји разумевање између ученика и професора. Велика дискусија се водила и о томе да ли треба да постоји јаснија подела између природних и друштвених наука, како не би постојала преоптерећеност ни са једне стране.

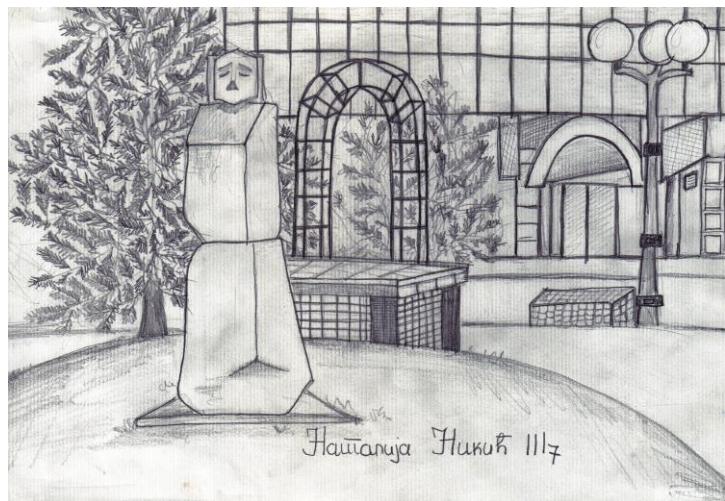
Међу гомилом предмета које свакодневно учимо, тешко је издвојити један који је најзанимљивији. Поједини избори су се подударали, али је постојала и знатна разлика међу смеровима. Најчешћи одговори су гласили: историја, географија, српски језик, али су говорили и о књижевности, математици, енглеском језику, програмирању, математичкој статистици итд. У оквиру другог питања, занимали су нас омиљени и неомиљени предмети. У целини, природњаци су били наклоњенији математици и другим природним наукама попут биологије, док их психологија и социологија нису толико радовале. Специјалцима су најблискији предмети били геометрија и анализа са алгебром, а мање драги биологија и историја. Друштвењацима, као и појединим природњацима, хемија представља потешкоћу. Већина ученика друштвеног смера драже учи друштвене предмете и језике, те су им часови језика и уметности најврљенији. На наше изненађење, било је и оних друштвењака који пркосе стереотипима и радују се часовима математике. Показатељ различитости ученика јесте и интересовање за информатику, код неких жеља

Марија
Даниловић

за учењем овог предмета је минимална, док код неких он представља будућност. На тему да ли од приступа професора зависи однос ученика према предмету, одговори су били потврдни. Рекли су како због професора могу заволети предмет који им раније није био близак, али и створити негативно мишљење о до тада вольеном предмету. Сложили су се и да покушај професора да ученицима приближи неку област не пролази увек како је планирано. Око дискусије да ли су ученици оптерећени предметима који нису у опису њиховог смера, мишљења су била подељена. Слажу се да свакако постоје ученици којима леже и природне и друштвене науке, и да би сваки гимназијалац требало да поседује основна знања из свих области. Сматрале смо да је важно чути предлоге о томе како би наши гимназијалци себи олакшали и прилагодили наставу, што би довело до бољих резултата и успеха саме гимназије. Њихова мишљења су да би требало подстицати креативност ученика и њихово укључивање у културни живот, организовати радионице и предавања, учење кроз презентације и сличне начине којима ће се они заинтересовати за градиво које зна бити сувопарно. Требало би развити заинтересованост за стране језике јер су они врата ка свету. Један важан аспект школовања су међусобни односи између ученика и професора, јер они остају као важна сећања током читавог живота. На постављено питање да ли нашој школи недостаје обостраног разумевања, одговори су били различити. Међу њима има оних који су негативни и показују да су ученици задовољни тренутним стањем, али неки од њих се слажу да би све могло бити боље. За то су неопходни обострани труд и разумевање, као и поштовање и толеранција, јер би требало да сви тежимо истом циљу – обезбеђивању бесмртности знања (како је једна ученица дивно написала).

Пошто се ученици четврте године полако приближавају одласку на факултет, занимало нас је да ли има случајева да се ученици током гимназије предомисле и упишу факултете који су супротност смеру који су избрали. Рекли су како тај случај постаје све чешћи јер се избори професија мењају током целе средње школе са спознавањем нових могућности и да је рано одлучити се у осмом разреду. Управо због тога је гимназија добар избор јер се током четири године учења створи основа за изучавање различитих дисциплина и предмета, као и добро познавање опште културе. Због индивидуалности сваког ученика Ваљевске гимназије морамо напоменути да смо питања постављале само малом броју њих, те да одговори које смо навеле не могу бити уопштени на све гимназијалце.

Електронски дневник – за или против

Од почетка текуће школске године, школама у Србији понуђено је коришћење електронског дневника у настави. Овај пројекат није обавезујући, али је препоручено да све школе које имају услове то прихвате и почну са његовом употребом. Пројекат је вредан 1,6 милиона евра. Министарство је већ увело рутере са 4G интернетом у 25 основних школа у Србији, са циљем да се помогне остваривање овог пројекта. За сада је учешће у програму прихватило 649 школа у Србији.

Као једна од основних предности електронског дневника јесте уштеда времена. Професори неће морати да ручно уносе податке, већ је доволно да само једним кликом обележе жељену радњу. Подаци о ученицима, предметима, изостанцима већ се налазе у дневнику и много им се лакше може приступити. Електронски дневник помаже и приликом планирања и заказивања писмених провера и задатака, зато што је већ испрограмиран тако да се провере могу заказивати у складу са законом. Тиме се планирање чини још лакшим, јер није више потребно тражити слободан термин – дневник ће га сам понудити. Електронски дневник би требало да помогне и у оцењивању и закључивању оцена. Чињеница да предметни наставник може да види оцене ћака из свог предмета, а да нема увид у оцене из других, требало би да потврди став да ће професори у оцењивању бити објективнији. Такође, дневник би требало да обезбеди и поштовање критеријума знања и оцењивања.

И овај програм има своје недостатке. Пре свих истакли бисмо то да професори нису адекватно обучени за његову реализацију. Њихова обука трајала је свега неколико дана, док је она у развијенијим земљама трајала по неколико месеци. Такође, велику потешкоћу представља недостатак опреме у школама. Наиме, школа нема доволно рачунара или таблет уређаја на којима би се могло приступити дневнику. Слично, интернет веза је јако слаба, тако да су професори принуђени да користе личне уређаје и интернет. Често су принуђени и да ван радног времена, од куће, приступају дневнику и регулишу своје обавезе. Електронски дневник би требало да пружи родитељима и ученицима прилику да у било ком тренутку имају увид у податке о оценама, изостанцима итд. За сада то није случај – немогуће је приступити електронском дневнику. Одлуком Наставничког већа Ваљевске гимназије регулисано је да се паралелно воде електронски и папирни дневник, све до тромесечја. Очевици смо ситуације у којој одређени професори одбијају да приступе електронском дневнику, док други ништа не уносе у папирни. Као што смо већ указали, на недовољну обуку се надовезује и недостатак опреме, што нас чини све чвршћим у уверењу да је овај програм неефикасан.

Идеја пројекта није лоше замишљена, али сматрамо да у овом тренутку није потпуно остварљива. За њену потпуну реализацију неопходни су бόља обука и техничка опремљеност школа. Надамо се да ће се у месецима који су пред нама ситуација драстично поправити!

Павле Игњатовић и Матија Тодосић III₇

Сваки почетак је тежак

Сваког септембра школа се сусреће са генерацијом „новаљија“. Иако се овогодишњи прваца нису још увек навикли на ново окружење, поделили су са нама досадашње утиске о Ваљевској гимназији.

Сложићемо се да је једна од највећих и најтежих промена у животу свакако прелазак из основне у средњу школу. Као што су и наши саговорници приметили, принцип рада је знатно другачији. Оно што се првацима свидело јесте како тај принцип рада утиче на њих – учи их да буду одговорнији и организованији. Задовољни су могућностима које им гимназија пружа. Пре свега, свиђа им се то што имају слободу изражавања мишљења, као и то што су их професори пустили да се на почетку навикну на принцип рада, односно нису их одмах „мучили“. Такође свиђа им се избор секција, као и просторије као што су библиотека, медијатека и наравно, кавез.

Једно од најдражијих места сваког гимназијалца је свакако кавез. На питање шта је кавез представљао за њих пре него што су постали гимназијалци добијали смо занимљиве одговоре: место где се ученици кажњавају, двориште, подрум (кабинети ликовног и музичког)... Такође, питали смо их како им се свиђају декорације зидова, рекли су да су очекивали беле, монотоне зидове, тако да их је мноштво слика и украса пријатно изненадило.

Оно што је специфично скоро за сваку средњу школу су приче о строгим професорима. За Ваљевску гимназију их има баш доста. Наравно, наши млади гимназијалци су слушали о томе и имали су, да тако кажемо, страх од одређених професора. Иако тврде да су се уверили да су приче биле истините, а не само митови, наводе да су те приче биле увелиичане. Штавише, код одређених професора им се свиђа такав став. Такође, изненадили су се када су видели колико су поједини професори занимљиви, иако круже другачије приче.

Свакодневно се сусрећу са питањима као што су: „Зашто баш гимназија?“ Иако нису размишљали о конкретним разлозима, наводе да се нису покајали што су баш ову школу изабрали. До сада их гимназија није изневерила, а надамо се ни да неће.

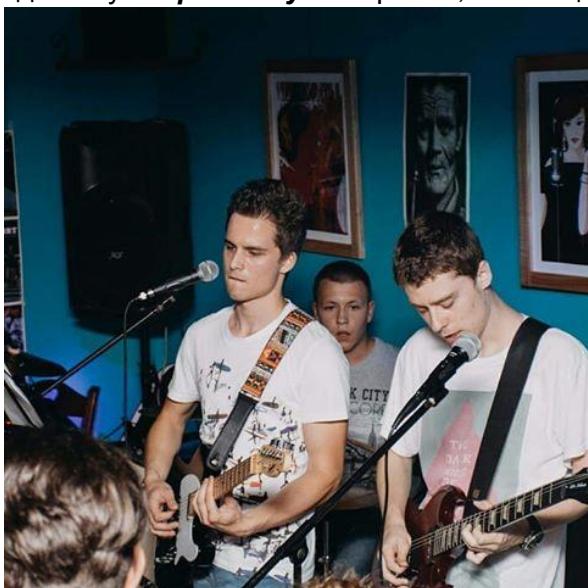
Мина Томић III₆ и Милица Станковић III₇

Oana Radan
photographer
2017

Где излазе гимназијалци

Петак ујутру. Прве речи биће свакако „Добро јутро!” упућене ономе на кога прво наиђемо у кући, а прве мисли већ иду мало даље ка будућности: „Где изаћи вечерас?”. Гимназијалци итекако знају како да се, поред „силног учења”, одморе и забаве, а места која им пружају прилику за то налазе се где другде него у калдрмисаном, историјском делу града – Тешњару! Како углавном живимо у различитим месним заједницама, врло је могуће да ће се „екипа” састати „код Живојина” и одатле кренути путем Белог моста у даље походе. Први корак калдрмом (не тако угодан за другарице на високим потпетицама) и већ смо опчињени звуком старог југословенског рока, прва станица – **Палета бар**. Неколико Алисиних песама касније, већ смо спремни да кренемо даље, јер ко се још цело вече задржава у једној кафани? Међутим, куда сад? „Лети авionom, а никад себи није платила лет...” Јесу то Џала и Буба у **Кафаници**? А да ипак одemo у **Хармонику**? Наравно, наше двоумљење зависиће и од (ретких) преосталих слободних столова у једном од тих локала, што ће нам заиста помоћи у избору. Када се не проводимо уз Мају, Бубу и Џалу, волимо да посетимо и новоотворени **Биоскоп 85**. Још ако се даје неки хорор, пун погодак! Пак, ако нам се филмови који се то вече приказују не допадају, гимназијалци ће радо отићи до своје друге куће, односно **Круга**, или, ако им то стомаци буду тражили, у неки ресторан попут **Мон Шерија**, **Пенкејка** или **Ђардина**. Три порције сланих палачинака, а за другове ако можете да пребаците канал на

Спорт клуб. На дезерт у виду слатких колача и још слађих трачева, врло вероватно свратићемо у незаменљиву **Оперу**. Зависно од расположења, још једна од опција биће просто да неко понесе звучник (или чак гитару) и да се, уколико није превише хладно напољу, сви заједно нађемо и „блејимо” уз лагану музiku. Омиљене локације за то су кош код гимназије, парк на Јадру, као и парк Пећина, мада ако са тих локација случајно чујемо неку свирку у **Авентури**, поново ћемо завршити у затвореном.

Предрасуде да су гимназијалци углавном досадни људи који само „бубају” историју и вежбају алгебру, молимо, одбаците. Са нама је итекако

гарантован добар провод и једно занимљиво и драго искуство више. Усудите се једном приликом па нам се придружите, видећете и сами!

Сања Радовић III₅

Професори, знате ли где су вам ученици

Где су гимназијалци пре школе? Где су гимназијалци после школе? Или још боље питање где су када побегну са часа? Вероватно мислите да су код куће или се негде крију да их професори не виде и врате на час. Морам вам рећи да много грешите. Постоји само један прави одговор, а то је кафић Круг.

Ту близу, на једно стотинак метара од наше „вольене“ гимназије, налази се ово, да кажемо, склониште гимназијалаца. Место укрштања новијих и старијих генерација ове школе, где се врше оне највредније размене искустава и где се склапају бројна пријатељства, а нека чак и обнављају. Како гимназијалци, због учења многобројних лекција из историје и географије, али и вежбања силних задатака из хемије, математике и физике, не стижу да се одморе, увек им је потребна једна, ако не и две, шољице кафе да се разбуде. Наравно, највише уживају пијући ту чувену кафу из Круга, спремљену од стране најбољих конобара, Андреја и Шомија. Поред обичног кафића, Круг се понекад претвори у такмичарску сцену, где се одвија жестока борба у јамбу. Обично губитници часте све још једним пићем, а победници са још већим уживањем наздрављају. Некада ипак постане ученицица, где се врше озбиљна преслишавања и раде домаћи задаци. Ал све то уз добру музiku. Па онда да утврдимо градиво: „Круг радним данима“, место у коме ученици пију кафу, опуштају се уз јамб и добру музiku или се спремају за нека одговарања, а онда долази викенд и Круг постаје нешто друго. Викендом је место у коме је обавезан добар провод уз друштво. Обично неко пушта музiku, тако да музички жанрови варирају. Све у свему „Круг викендом“ је место врло слично оном из радних дана, али је атмосфера ипак мало

опуштенија јер се не жури на час. Понекад сврате и ученици других школа, али су ипак гимназијалци овај кафић означили као део Ваљевске гимназије. Такође, многи матуранти свој последњи школски час уместо у ученици, проводе у Кругу.

Дакле, можемо закључити да је Круг омиљено и врло битно место за све гимназијалце.

Мирјана Ђукић III₅

Песме које круже гимназијом

Упркос томе што нас, ученике Ваљевске гимназије, деле многе ствари (склоности према одређеном предмету, цртању, спорту, итд.), оно што нас све на неком нивоу спаја јесте љубав према музici.

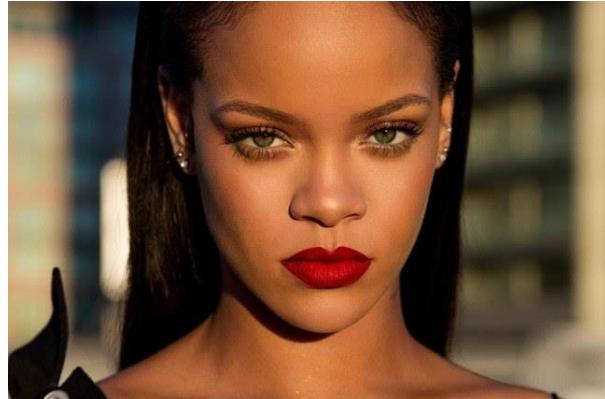
Слушали репове у тренду или инструментални џез, свако од нас има своју јединствену мешавину укуса. Да бисмо сазнали нешто више о музичком укусу својих вршњака, решили смо да спроведемо малу анкету и видимо коју то музику прваци највише слушају. Ево и резултата.

У топ пет домаћих извођача спадају: **Маја Беровић** (Право време, VIP, Број, Харем), **Цала Брат и Ђуба Корели** (Она'e, Хабиби, Клинка), **Оливер Драгојевић** (Без тебе, Цесарица, Кад ми дођеш ти, Цени), **Кенди** (Арапске паре, Тајчи, Алхемичар), **Владо Георгијев** (Све си ми ти, Збогом љубави, Једина).

Од страних извођача међу најпопуларнијима су: **Еминем** (Rap God, Lose Yourself, Not Afraid, Rive), **Карди Би** (Bodak Yellow, I Like It, Girls Like You), **Ријана** (Diamonds, We found love, Wild thoughts, Stay) **Селена Гомез** (Wolves, Back to You, Kill 'Em with Kindness, Hold On) **Лана Дел Реј** (Summertime Sadness, Video Games, Ultraviolence, Born to Die).

Напомена: аутори овог текста помало су разочарани избором песама и извођача, као и чињеницом да је толико сличног звука и сценског израза успешно пласирano нашим вршњацима. Зашто? Објаснићемо у наставку.

На формирање музичког укуса несумњиво утиче велики број фактора, од којих ми сматрамо да суверени примат имају свеприсутност медија и путем њих промовисаних песама. Раније, да би се одслушала нека добра песма, морало се чекати да изађе албум са том песмом или да је ухватимо на радију. Данас нас од слушања музике дели само један клик. Како наш распон пажње постаје све мањи, тако

се и ми окрећемо неким памтљивијим, краћим, бржим нумерама. Мали је број тинејџера који од музике траже нешто озбиљније од тога да им она буде један вид опуштања – нека врста „инстант“ забаве. Узмемо ли у обзир да већина данашњих поп-фолк песама (убедљиво најслушанији жанр према анкети) пева о темама близким данашњој омладини или друштвима у коју она жели да се уклопи – љубавне везе, алкохолизам, „групе ортака“ – не треба много да се таква једна нумера, уз блештав музички спот, одмах прими и постане слушана.

Једна од одлика данашње српске музике јесте и њена краткотрајност. Песме не певају више они који заиста умеју да певају и имају потребу да се изразе кроз музику, него персоне познате јавности по неким другим стварима (учешћу у ријалити-програмима, контролервном приватном животу, провокативним сликама на друштвеним мрежама, итд.). Иде се на квантитет уместо на квалитет – текстови се редукују све више и више, стихови разглабају до бескраја (жене, алкохол, скупа кола), а спотови приказују лажни сјај неких имагинарних живота, неретко служећи једино да прикажу личне атрибуте дотичних извођача. Песма потраје неколико месеци, сезону-две, а затим се заборави. Смене је друге контролерзе на телевизији, други рециклирани инструментали и друга лица, преко ноћи позната. Тинејџери се прилагођавају ономе што је тренутно у тренду, а песме су толико

сличне по целокупном пакету у коме долазе да би нас чудило да и примете разлику међу њима. „Да ли је ово проблем?”, запитали смо се, и не смео да тврдимо да смо нашли одговор. Мишљења нам се, као и укуси, природно разликују. Неко у музici тражи ескапистички ужитак и оригиналан глас, неко брз ритам и мелодију која се лако запамти.

Сматрамо да постоје два „проблема”. Први је, несумњиво, утицај медија на стварање музике, све мање и мање објективно квалитетне музике и оригиналности. Други је, пак, можда и гори – интелектуални снобизам и омаловажавање особа које радије бирају да чују нешто, па, помало и банално што ће им се допasti и забавити их него да изађу из своје зоне комфора и чују нешто што на прву лопту неће „схватити”.

Саветујемо вршњацима да не буду ускогруди при избору музике коју ће слушати, али да исто тако не прихватају све што им се намеће. Наравно, свако од нас има право да слуша оно што му се свиђа, али баш зато то право треба да искористи на прави начин.

анкетирала: Ксенија Његомировић I₅

Вања Анђелић, Константин Филиповић I₅

Do Словеније и назад

Тек што смо кренули у школу, а ученици друге године већ су кренули пут Словеније. Од 23. до 25. септембра обишли смо Блед, Крањ, Шкофја Локу, Порторож, Пиран и Љубљану.

Полазак у раним јутарњим сатима није спречио неколицину дечака из оба аутобуса да се пронађу у улогама дицејева. Ако питате професоре, време које је прошло до прве паузе и прве јутарње кафе био је један од најмукотрпнијих периода овог путовања. Они баш и нису хвалили наш музички избор: нови албум Маје Беровић био је главни на репертоару, тако да би реч која је обележила ову екскурзију била „Бебо”!

Прва станица – Блед! Чувене бледске кремпите повратиле су нас у живот након 12 сати путовања. Уследило је сат времена сликања ваљевских модела. Атракција, која је привукла највише пажње, био је водич који је у руци носио балон у облику чупа-чулса лизалице.

Упутили смо се ка Крању и хотелу који ће бити центар збивања наредне две ноћи. Пре стандардног дружења по собама, после вечере одвели су нас у стари део града Шкофја Лoke. Овај град ноћу је лицо на сценарио из књига Стивена Кинга. Ту се обавила набавка потрепштина за весело вече.

По повратку у хотел, ученици нису траћили ни часа, већ у одмах „одвалили” музику. Детаљи вечери нису запамћени, али главну улогу имала је соба 220. Као одштету за непроспавану ноћ, директор је дошао до звучника и пуштао навијачке песме „Црвене звезде”.

Обиласак Постојнске јаме остаће нам у сећању, не по прелепом пећинском накиту или човечијим рибицама, већ по нестанку струје на пола туре. Као и свака авантура и ова има смешан крај: слике усликане на уласку у јamu осваниле су на зиду при изласку. Био је присутан само један израз лица: натмурен са огромним сивим кесама испод очију.

Словенско приморје је било следећа мета. После краћег пута стигли смо на нашу дестинацију – Порторож. Јак ветар није посустајао ни тренутка, па су косе девојака летеле на све стране. Слободно време у Порторожу ђаци су искористили за уживање у морским специјалитетима. Овде је уследио још један фототуторинг младих Ваљевки.

Следећа испланирана посета био је одлазак у Пиран. Један од непажљивих ученика се непланирано окупao у Јадранском мору након што је пао са дока. Овај град био је пун погодак за љубитеље кафе и слаткиша које сте могли купити на сваком кораку.

Увече, после вечере на вратима собе ученика специјализовано-математичког одељења осванио је папир са натписом: „ТУРНИР У ФИФИ СА ПОЧЕТКОМ У 2h, учешће 1€”. Већина дечака је вече управо тако провела. Ова ноћ, као и претходна прошла је бурно и непроспавано.

Последњег дана професори су опет натерали ученике да плате за будну ноћ. Собе 220 и 304 су прозване да плате одштету због пријава других гостију због буке. Када су се ученице побуниле због ове неправде, речено им је да се само ради о професорској шали.

Асоцијација ђака на Љубљану био је велики тржни центар. Ту смо провели своје последње сате у овој прелепој земљи. Такође обиласак старог дела града је оставио снажан утисак због прелепих тргова и легенде о змају - заштитнику града.

Све у свему ова екскурзија остаће нам у најлепшем сећању због дружења и прелепих градова које смо посетили.

Александра Марковић и Дуња Васић II₅

Грчка се крчка

Ентузијаesticne, али пак наивне ђаке, ударило је у главу да ће Грчка подуже да се крчка када је полицијска провера аутобуса потрајала сат времена дуже него очекивано. У пола четири ујутру, наша генерација кренула је пут Паралије, Србима познатог летовалишта у коме смо провели прво и последње вече.

Већ тада, ђацима је стављено до знања да код себе не смеју имати колача и да ће сви који буду ухваћени бити кажњавани. После Паралије, уследила је посета манастиру Метеори, где смо видели до којих граница је досезала пожртвованост грчких монаха у жељи да себи изграде савршен дом и место за молитве. Одавде настављамо ка Атини која ће бити наше главно одредиште наредна три дана. То, друго вече екскурзије, спартанска чета професора креће на своју мисију – потрагу за колачима. Два спартијата налазила су се око хотела, два

на рецепцији и по један спартијат на сваком спрату. Њихова пожртвованост досезала ја и до оближњих пумпи где је радницима била забрањена свака интеракција са ђацима Ваљевске гимназије (чак и продаја сладоледа). Наш боравак у Атини обележио је свакако обилазак Акропоља. Ту смо били у прилици да видимо многе храмове посвећене старим грчким боговима и да се упознамо са богатом грчком историјом. Наредне дане у Атини провели смо разгледајући античке фигуре и уметност у светски познатим музејима. Свакодневицу смо завршавали дружећи се по собама, наравно, све до момента кад нас надређени не пошаљу „на шольу млека, па у кревет”, док су само највешији уживали у благодетима колача. Након Тозиних константих опомена на опасност Атине ноћу, севнула је изненадна одлука за ноћни излет у Атину. Ученици су то схватили као апел да у хотелу морају бити мирни да их не би „убила Рускиња“.

Већ помало уморни, стижемо у Делфе, место изузетног значаја, познато по пророчишту. Веријемо да је управо енергија тог пророчишта утицала на наше момке и изазвала сузе и песму сећања на неке непрежаљене љубави. Наравно, и ови изливи емоција, прекинути су познатом реченицом „КО ТО ТАМО ПЕВА“ и саопштено нам је да је време за дискотеку. Сутрадан у Паралији, ученици су добили слободно време и док су неки одабрали класичан провод уз колаче, неки су били иноватори професорски одобрене журке „Стрејт као скејт“. Међутим, првопоменутима се провод обио о главу, па смо присуствовали епизоди спавања у цркви у Солуну, нашем последњем одредишту.

Све у свему, ову игру „мачке и миша“ наставићемо идуће године са професорима, дупло искуснији, са спремљеним тактикама и одјављујемо се уз песму „Адио аморе“!

Класична Италија

Док су тактови канциона лебдели у ваздуху, у њиховом ритму лебдели су шарманти италијански конобари, увек насмејани, тамне косе и преплануле коже. Уживали смо на медитеранском сунцу, уз чашу вина и пасту, готово постајући део римске свакодневице.

Наш водич Мићо је свакако имао неку другу визију Италије, другачију од ове наше. Након много сати напорне вожње, напокон стижемо на прву локацију – Монтекатини. Иако исцрпљени, уграбићемо нешто времена за кратку шетњу по овом малом месту, које ће нас дефинитивно докрајчiti и брзо ћemo утонути у сан. Сутрадан ћemo се упутити ка Фиренци – жижки свих ренесансних збивања. Са водичем ћemo обићи само центар града, а онда ћemo се упутити и до моста Понте Векио. На пијаци Меркато Нуово ћemo застati да помазимо статуу вепра, која, према легенди, осигурава поновни долазак у Фиренцу, уколико новчић упадне у решетке испод статуе.

Након Фиренце, упућујемо се ка Палестрини, месту недалеко од Рима. Првог дана проведеног у Риму, имаћемо прилику да видимо Колосеум, проћи ћemo поред остатка римских форума, затим ћemo освојити Капитол. Ускоро ће уследити кључно место наше екскурзије – трг Венеције, где смо се налазили након вишечасовних шетњи Римом. Следећа станица – Фонтана ди Треви, која је исправа била угашена, јер су прикупљали новчићи. За разлику од Фиренце коју је прожимала средњовековнаnota, Рим је био свевековни центар свих дешавања. То је био град у ком се живело и у ком се живи – савршена слога новог и старог. Другог дана у Риму био је планиран обилазак ватиканских музеја. Посетићемо Цркву Светог Петра – и она је, као и све у, не само Ватикану, већ и целој Италији, била у суперлативу! Свакако најјачи утисак ће оставити Сикстинска капела – Микеланђело заувек заточен у онome што је створио. Галерија географских карата била је још једна просторија од које је застајао дах у овом комплексу музеја, у којем су овековечене душе многих знаних и незнаних уметника.

Обилазак Болоње, који је уследио, био је прилично једноличан, јер није било исувише историјских и културних знаменитости да се посете. А можда је то и до тога што се радило о студентском граду, а од самог помена студирања, свима нам се смркавало пред очима. Све у свему, Болоња – учена, црвена и дебела, позната по торњевима и колонадама, била је само пролазна станица на путу ка Лиду ди Јесолу.

За Лидо ди Јесоло могу само рећи – оно што се десило тамо, остаће тамо, стога вам ништа нећу открыти. Битно је да нисмо ишли на плажу!!!

Као и Фиренца и Венеција је град-музеј, диван за посматрање, али не баш захвалан за живот. Кажу да Венеција може да се доживи само ако се у истој изгубиш, мада ја мислим да друга опција и не постоји.

Последње стајалиште био је Трст, кроз који смо само прошетали.

Повратак са екскурзије био је помало болан, јер је означавао почетак свега што нас очекује у стресној завршној години. Ни не сумњам да ћemo се некада поново вратити Риму, јер „*Omnes viae Romam ducunt*“.

Prego!

Теодора Митровић IV₆

Роналдо Vs. Меси

Кристијано Роналдо дос Сантос Авеиро је професионални фудбалер који тренутно наступа за Јувентус. Рођен 5. фебруара 1985. године на острву Мадеира у сиромашној средини. Професионалну каријеру је започео у португалском Спортингу. Касније је отишао у Манчестер Јунајтед, где је његов таленат максимално искористио чувени Фергусон. Почетком јула 2009. потписао је за Реал Мадрид и приликом дочека на величанственом *Santiago Bernabeu* је оборио рекорд Дијега Марадоне при дочеку фанова након преласка у други клуб. Роналда је поздравило 80000 навијача. У протеклих 5 година освојио је 4 лиге шампиона, Европско првенство и 4 *Ballon d'or-a* и две Фифине награде за најбољег мушкиг играча. За Португал је дебитовао 2003. године и данас је најбољи стрелац Португала.

„Наследником”. Држи многобројне рекорде за постигнуте голове, а у јуну 2018. године званично је постао и најбољи стрелац Аргентине свих времена. У својој досадашњој репрезентативној каријери освојио је злато на ОИ у Пекингу 2008. и друго место на Светском првенству у Бразилу 2014. године, а поред тога је освојио и 4 лиге шампиона, 4 *Baloon d'or-a* и прегршт индивидуалних награда. Клупску сениорску каријеру провео је у Барселони за коју наступа већ 15 година, прво под бројем 19, а од 2008. године, одласком Роналдинја из клуба, Меси је наследио његов број 10.

И један и други фудбалер донели су много радости и успеха својим навијачима и тимовима, али је стално присутан ривалитет између њих. Статистике се из дана у дан мењају, али на вами остаје да одлучите који је по вашем мишљењу бољи играч.

Андреј Милосављевић, Никола Ненадовић III₁

Спортска достигнућа гимназијалаца

Оштепознато је да почетком сваке школске године Ваљевска гимназија организује Спортски дан у коме гимназијалци имају прилику да покажу своје спортско умеће и вештине. Ове године, Спортски дан одржан је 6. септембра, ученици наше школе су се такмичили у различитим спортивима.

Прво место у баскету, заузела је екипа ученика III₃ коју су чинили Иван Бошковић, Урош Гођевац, Крсман Павловић, Лука Милићевић.

Прво место у одбојци, освојила је екипа Швед коју су представљали Ивана Јеринић, Маша Ђедовић, Стефан Арсеновић, Матија Марковић.

У пливању, најбоље резултате остварили су:

I место – Јован Митровић

II место – Стефан Арсеновић

III место – Матија Миловановић

Док су најбоље пливачице на овом такмичењу биле:

I место – Тса Младеновић

II место – Наталија Добрисављевић

III место – Тамара Стојановић

Екипа Причевић, на спортском дану у фудбалу, освојила је најсјајнију - златну медаљу.

Све похвале учесницима на освојеним резултатима као и професорима који су омогућили да се овај Спортски дан реализације.

Поводом дана Пољопривредне и Техничке школе, на турниру у баскету учествовала је екипа наше школе и својом игром оставила веома добар утисак. Екипу чине: Иван Бошковић, Урош Гођевац, Крсман Павловић, Лука Милићевић

Са радом је почела и кошаркашка секција за девојке која се одржава сваког понедељка, а на коју су се одазвао велики број ученица свих разреда.

На међуокружном такмичењу у стоном тенису учествовали су Милан Ђесаревић, Стефан Ђукнић, Војин Живановић и Богдан Лесић. Они су заузели прво место и пласман на Републичко такмичење.

Најбољи међу најбољима на школском такмичењу у скоку удаљ били су:

I место – Предраг Матић

II место – Андреј Милосављевић

III место – Матија Тодосић

Ученица Николина Ђурић освојила је треће место на Републичком такмичењу у каратеу представљајући нашу школу.

Ово су успеси које су наши спортисти постигли у првом тромесечју, надамо се још бољим резултатима до краја школске године.

Николина Ђурић, Андријана Матић I₆

Веровали или не

- Према „Закону о изгледу и употреби грба, заставе и химне Републике Србије” забрањено је истицање државне заставе на свадбама и другим весељима. За кршење ових одредби одређена је казна од 50 000 до 500 000 динара. У таквим ситуацијама дозвољена је употреба народне заставе (тробојке без грба).
- Уставом Републике Србије забрањено је клонирање људских бића.
- Игуане су гуштери који могу развити лични однос са својим власником. После пет до десет година оне могу испољити везаност, чак и анксиозност због раздвојености.
- Популарно пиће кока-кола у себи је садржала кокain све до 1903. године.
- Чувени научник Исак Њутн напустио је школу са 17 година на инсистирање своје мајке, која је желела да он постане фармер.
- Реч „очек“ и даље нема разјашњено порекло. Једна теорија каже да је то војна скраћеница за „0 killed“, док друга тражи порекло овог израза у језику црначких робова из западне Африке и речи „woukay“ (добар).
- Најкраћи рат у досадашњој историји вођен је између Уједињеног Краљевства и Занзибара 1896. године – трајао је свега 38 минута!
- У Финској се дugo водила дебата о моралности Паје Патка. Проблеми су били то што живи са Патом иако нису венчани и то што не носи панталоне.
- Нилски коњи израњају из воде на сваких 3-5 минута како би удахнули ваздух. Они то чине аутоматски, чак и када заспе у води.
- Америчка компанија *Найк* добила је име по Ники, старогрчкој богињи победе.
- Египатски фараон Рамзес II имао је око стотину синова и шездесетак кћери.

Чуло се на часу

- Професор: Одакле долази ова драга из Дисове песме?
Ученик: Из Печењевце!
- Професор: Која су географска открића новог века?
Ученик: Точак!
- Ученик: Професоре, можемо ли ми да идемо?
Професор: Има да седиш овде до судњега дана!
- Ученица на часу историје: Ја ништа у то не верујем!
Професор: Чуј ову! Свашта! Није ти ово веронаука!
- Професор: По којим делима је познат Мокрањац?
Ученик: „Мала ноћна музика”.
- Професор: Мајке ми, оборићу те.
Ученик: Не морате, професоре, математика ће!
- Ученик: Али, професоре, јуче сте рекли да су дозвољени телефони?
Професор: Јуче је јуче, данас је данас. Имаш ли цигару?
- Професор: Дете, немој причати наглас.
Ученик: Причај у себи.
- Професор: Шта јаше Дон Кихот?
Ученик: Гејаке.
- Професор: Како ти видиш све ово?
Ученик: Не видим уопште.
- Професор (28. децембар): Имаћете диктат кад се вратите са Ускршњег распуста.

Главни уредник: Јована Бранковић III₅

Главни и одговорни уредник: Данијела Голубовић, професор

Технички уредник: Мирјана Ђукић III₅

Редакција: новинарска секција, Круна Глушац, професор

Коректура: специјализовано филолошко одељење III₅

Илустрације: ликовна секција

Насловна страна: Андреј Милосављевић III₁ на основу цртежа Николете

Павловић III₄